

n° 178 Capdepera i Cala Rajada setembre 1996



Cap Vermell

juliol 1996

nº 178

Obra Cultural Balear
Capdepera i Cala Rajada

Hem fet aquest número:

Joan Rai

Pep Terrassa

Jaume Fuster

Paco Galià

Sebastià Ferrer

Joan Espiritusanto

Miquel Ferragut

Llucià Rinyon

Isidor Rodríguez

Andreu Genovart

Miquel Lliteres

Antoni Perelló

Cap Vermell no té perquè compartir l'opinió dels qui escriuen els articles. La seva opinió s'expressa a través de l'editorial.

Així mateix s'ofereixen aquestes planes a qualsevol que tenguí res a dir.

Dipòsit legal 1197/80
Impressa a Tirrena
(Manacor)

Cap Vermell

Apartat de correus 69
Capdepera

PORTALET

A la vista de com ha quedat el parc de l'escola de s'Alzinar, que fa goig de veure, la pregunta inevitable és: fins quan durarà? Aquest espai públic sol centrar bona part de les malifetes d'aquells qui no senten cap respecte per allò que avui anomenam "mobiliari urbà" ni per res que, fora dels límits de ca seva, es posi a l'abast del seu vandalisme.



Ara, el nou enllumenat del passeig de Cala Gat ha estat la darrera víctima de les noves hordes bàrbares. La destrossa de fanals -o d'arbres, o de papereres, o de senyals de trànsit, o del que sigui- ens provoca dos sentiments igualment negatius. D'un banda, constatarem que els béns públics que es fan malbé són nostres, pagats amb els nostres doblers, per la qual cosa tenim tot el dret del món a defensar-ne la seva integritat. D'altra banda, i encara amb més dolor, veim com aquesta violència injustificada trasbalsa les normes més elementals de la convivència ciutadana i constitueix el símptoma d'algun tipus de malaltia social.

Evidentment, aquest no és un problema privatiu de Capdepera, per més que la seva generalització ni ens consola ni ens eximeix de lluitar per mirar d'erradicar aquesta plaga de finals de segle.

Recentment hem pogut saber que a Sòller es plantegen, d'acord amb altres instàncies de la Comunitat Autònoma, la possibilitat d'assignar treballs comunitaris als culpables d'atemptar contra els béns públics, a fi de redimir la seva culpa. No estam segurs que aquesta sigui la mesura adequada i, en tot cas, no pot ésser l'única. Les mesures repressives no passaran mai de constituir pegats foradats i sols una educació redeptora pot invertir l'escalada de la violència.

Finalment, volem dir dos mots sobre allò que entenem per educació, en el més ample sentit de la paraula:

- Una escola que recuperi la capacitat d'inculcar als infants els valors ètics més elementals.

- Uns nuclis de convivència -diguem-ne família o el que sigui- on els nins hi mamin el significat de conceptes com solidaritat, respecte, consideració, responsabilitat...

- Unes autoritats que no es retin davant l'escomesa dels bàrbars i mantinguin en bon estat de conservació els béns comunitaris. Els vàndals no han de creure que se'n poden sortir amb la seva.

- Una societat -tots nosaltres- capaç de comportar-se en públic de manera exemplar. El carrer és una de les "escoles" dels més joves i en ell hi han de trobar pautes de conducta exemplificatives.

La tasca és molta, i de tots, i no podem baixar la guàrdia. Fer-ho podria suposar tornar a l'Edat Mitja.

Plaça des Sitjar

Depuradora

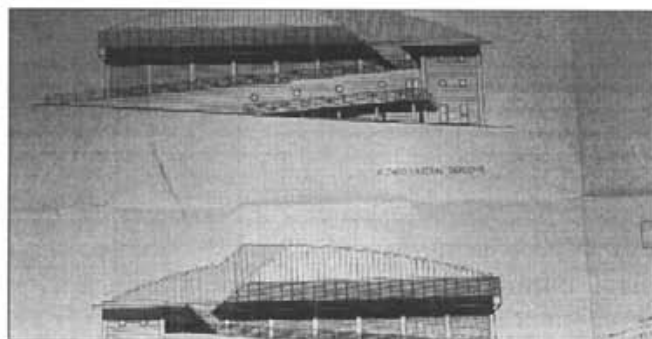
El dia 12 d'agost es dugué a terme la inauguració oficial de l'ampliació de la depuradora de Capdepera i Cala Rajada, la qual, de fet, ja venia funcionant amb tota normalitat des de temps enrere. Hi assistiren el President de la C.A., senyor Jaume Matas, i els consellers d'Obres Públiques, Turisme i Cultura, senyors Reus, González Ortea i Flaquer, respectivament. Igualment, hi feren acte de presència les primeres autoritats locals, encapçalades pel batle.

La depuradora té, després d'aquesta ampliació, una capacitat de tractament de 4.250 m³/dia, suficient per a una població de 25.000 habitants. La depuració d'aigües residuals es realitza per mitjà de la tècnica de fangs actiu, que suposa un sofisticat i complex sistema i que ofereix les màximes garanties.

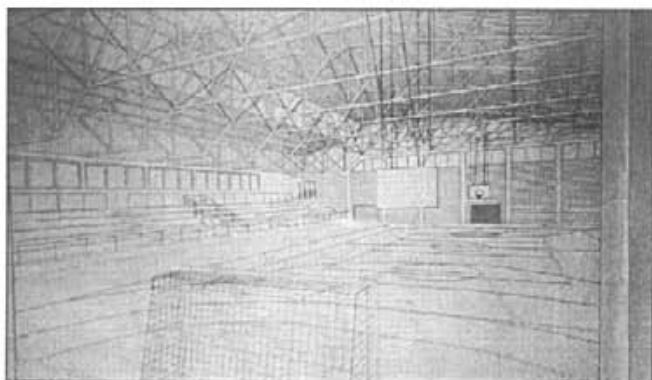
Poliesportiu

El dia 19 d'agost es presentà en públic el projecte del futur poliesportiu de Capdepera, acte que anà a compte de l'arquitecte Mateu Carrió i del regidor d'esports Joan Ferrer. Hi assistí nombros públic, entre convidats i gent interessada en aquestes qüestions.

El més interessant fou l'explicació del senyor Carrió, qui detallà les característiques que tindrà la instal·lació, aclarint molts d'aspectes tècnics, entre els que destaquem: a totes les dependències hi podran accedir els discapacitats físics, s'ha previst una estructura que afavoreixi l'acústica, hi haurà un màxim aprofitament de la llum natural, comptarà amb servei de bar molt ample, s'hi han projectat sales de reunions per a les entitats esportives locals, comptarà amb una grada per a 360 espectadors, hi haurà zona d'aparcament, la pista podrà acollir tot tipus d'esports de sala i inclús es podrà subdividir en tres pistes més petites, etc.



El pressupost estarà al voltant dels 200 milions de pessetes i es confia que més del 60% anirà a compte del MEC i de la Conselleria de Cultura. Si no surten entrebancs, es preveu que podrà ser inaugurat junt amb el nou institut, de cara al curs 97-98.



A les imatges us podeu fer una idea de com serà el poliesportiu.

Campana

Amb motiu de les festes de Sant Bartomeu s'inaugurà una nova campana a l'esglesia del Castell, batiada amb el nom de "n'Esperança". L'acte, revestit de tota solemnitat, el presidiren mossèn Andreu Genovard i mossèn Nadal Bernat.



Després de la cerimònia religiosa, el públic assitent fou convidat a un sopar a la Casa del Governador.



Banderes blaves

Un any més, les platges del nostre terme municipal han obtingut el distintiu de la "bandera blava" que atorga la Comunitat Econòmica Europea. I també, un any més, Canyamel s'ha quedat fora per manca dels serveis mínims que acrediten aquesta distinció. A l'acte protocolari d'issada de bandera, que tengué lloc a sa Mesquida, es presentà el cendrer ecològic, amb la idea de millorar la neteja de les nostres platges, que es regala a canvi del simbòlic donatiu de cent pessetes. El que es recapti per aquest concepte anirà al Consorci per a la Defensa de la Natura.



Donants

Trencant la dinàmica dels darrers anys, el Banc de Sang de Balears realitzà extraccions a Cala Rajada i Capdepera, per separat, davant la manca de reserves i amb la intenció de captar el màxim de donacions possible. Sembla que donà resultat: 47 i 66 donacions es realitzaren, respectivament. A part de l'augment de donants, a aquests els ha suposat

una major comoditat i s'han evitat aglomeracions.

Prensa Forana

El dia 8 de juliol, el President de la C.A., Jaume Matas, i el president de l'Associació de Premsa Forana, Miquel Company, varen signar un conveni de col·laboració per als anys 1995, 96 i 97. L'acte es desenvolupà a la seu que l'Associació té a Sant Joan, en presència de representats de la majoria de publicacions associades.



Full informatiu

L'agrupació local del PSOE ha tret enmig un full informatiu sota el títol "Un any a l'oposició", en què palesen la seva opinió sobre els dotze mesos de govern UCAP-PP. El full és, evidentment, crític amb aquest any de gestió municipal.

Autovia

L'Ajuntament ha procedit a la reposició de palmeres a l'autovia Joan Carles I, mitjançant exemplars de notable tamany, que sobresurten sobre els altres. Ara el que cal esperar és que aferrin.

I aprofitant que parlem de l'autovia, no podem deixar de donar compte que últimament s'hi han produït uns quants accidents més, afortunadament sense víctimes mortals, això sí, confirmant que aquest és el punt més negre per a la circualció rodada dins el nostre terme.

Moreys

Aquest joiós grup de desset persones són els "Moreys" de Xile. Es tracta dels descendents de la família Morey que un bon dia emigrà a aquelles terres de Sud-Amèrica per mirar de trobar la fortuna que aquí no hi havia. Enguany decidiren visitar el poble dels seus avantpassats i, com que coincidiren amb les festes, s'ho passaren d'allò més divertit i no dubtaren de fer acte de presència a tots els actes que pogueren. Fins i tot participaren en el concurs de

paelles, sota la bandera del país germà.



Vandalisme

Acabades d'instal·lar, les faroles del nou passeig de Cala Gat patiren l'escomesa dels vàndals, els quals en feren malbé un bon grapat. Davant aquests fets, sembla que es decidí la retirada de les que encara es pogueren salvar. Tot plegat, molt lamentable.

Parc

I sense sortir d'aquest tema, hem de deixar constància que l'Ajuntament ha duit a terme una millora global de les instal·lacions del parc de s'Alzinar. Fa goig de veure. Ara, la pregunta és, fins quan durarà? Quan començarà, de bell nou, la trencadissa de vidres i la rompuda de mobiliari urbà?

RTL

Aquesta cadena televisiva alemanya rodà i emeté, a finals d'agost, un reportatge sobre la compra de territori mallorquí pels seus compatriotes. Es passà a un programa que duu per títol "Explosiv" i en ell, els qui tenen parabòlica, pogueren escoltar les manifestacions del batle accidental de Capdepera, Joan Llull, en les que posà de relleu com un vuitanta per cent dels permisos d'obres a fora vila es donen a estrangers. Així mateix, s'escoltaren les declaracions de gent contrària a aquest fenomen.

Exposicions

Un dels aspectes destacables de les festes ha estat, aquest any, el de les distintes exposicions que s'han organitzat, amb motiu de les quals s'edità un tríptic ben curiós.

Els artistes, l'obra dels quals hem pogut fruir, han estat Bernat Sansó "Corem", un veterà debutant que exposà a la sala municipal pintures a l'oli de temes locals; Paquita Isern, a la mateixa sala, obres a l'oli de caire paisatgístic i natures mortes; Joan Nebot "Rai", el conegut artista local que mai no deixa de sorprendre'ns, que presentà, a ca'n Piricus, dibuixos, aquarel·les i olis, de temes diversos; i finalment, Monique Amy Girard, qui exposà els seus treballs en bronze a la ja esmentada sala municipal.

Pont

S'han acabat, com podeu veure, les obres del pont de..., sobre el torrent de Canyamel, obrint-se de nou al trànsit el camí que uneix la carretera de les Coves i la de sa Torre. Aquesta "millora", executada pel CIM cosisteix, bàsicament, en l'eixamplament del camí esmentat i ara tenim mig pont nou i mig d'antic, tot plegat fet amb molt mal gust. La foto "cantà" i no hi calen més comentaris.



Institut

Com podeu veure a la imatge panoràmica que us oferim, s'han iniciat les obres del futur institut. Segons ens digueren responsables de l'obra, tot funciona segons els plans prevists i els terminis establerts sembla que es podran complir sense retards. Un dia d'aquests era prevista la col·locació oficial de la primera pedra. Us en donarem compte.



Curtes

- Davant el perill de desprendiments, s'ha acordat el tram de façana de l'antic hostal Siroco, a fi d'evitar possibles accidents. No s'hi pot aparcar ni passar-hi a peu.

- *La temporada de llampuga ha començat molt aviat i amb molt bones perspectives. Les primeres "xubascades" han duit a les nostres aigües aquesta preuada espècie que, a hores d'ara, ja es pesca amb abundància.*

- El dia 30 d'agost ens en caigué una de bona. La primera gran ploguda d'una tardor que ja s'acosta. En devers mitja hora caigueren més de 50 litres d'aigua per metre quadrat. Per més que no ha fet un estiu excessivament calorós.

- *Al nou passeig de les Àmfores, que duu a Cala Gat, s'havia respectat un pi en el bell mig del camí. Fins i tot li havien construït una gaveta envoltada de pedra viva. Ara el pi s'ha mort i l'han tallat. Sols queda la gaveta.*

- El passat dia 1 de setembre morí en Bartomeu Carrió "de la Tablita". El conegut i veterà aficionat al ciclisme, esport que practicà fins al darrer moment de la seva vida, havia recorregut tota Espanya i bona part d'Europa en bicicleta.

- *El Patronat Municipal de Turisme ha editat un fulletó per a presentar el seu programa "Un invierno en Cala Ratjada", que preveu activitats dirigides als nostres visitants entre els mesos de novembre i abril.*

- N'Ana García serà la nova directora del col·legi s'Alzinar a partir del nou curs que està a punt de començar. A s'Auba, ho serà, un any més, en Xisco Fuster.

- *Dins la reforma circulatòria de Cala Rajada, al carrer Monturiol s'hi regularà l'aparcament, habilitant-se una de les voravies cada quinzena. Aquesta és una mesura que, potser, s'hauria d'aplicar també al carrer Méndez Núñez, a més d'altres carrers de doble sentit on ara es permès d'aparcar als dos costats.*

- Xisco Campins ha estat contractat un altre cop, per l'Ajuntament, com a coordinador de l'Escola Esportiva Municipal, tasca que ja havia desenvolupat anys enrere.

- *Ha sortit el número "0" de "Sa Banda", publicació del Centre Cultural Banda de Música de Capdepera, adreçada als socis i amics, amb els quals es pretén d'establir un lligam comunicatiu més estret.*

AGENDA DE LA VILA

Mes de juliol

Han nascut

dia 26-6: Sandra Muñoz Sosa, d'Alfonso i Antonia

dia 8: Francesca Aina Flaquer Baldebenito, Miguel Antonio i Ximena Roxana

dia 9: Manuel Morales Garcia, de Juan i Maria

dia 11: Francisco Luis Navarro Martinez, de Fernando i Rosa

dia 18: Cristian Porras, de José Maria i Maria Isabel

dia 25: José Santiago González Perandrés, de José i Concepción

S'han casat

dia 6: Raimundo Alejandro Francisco Barroso amb Paloma Vargas Alcorta

Han mort

dia 4: Onofre Soler Ferrer (1921)

dia 6: Alfonso Muñoz Ronquillo (1944)

dia 26: Maria Borràs Nadal (1920)

Mes d'agost

Han nascut

dia 1: Andreu Mascaró Sancho, de Bartomeu i Maria Isabel

dia 8: José Manuel Torrecillas Carrión, de Ramón i Julia

dia 11: José Antonio Coza Muñoz, de José i Ana Maria

dia 16: Noemí Casanova Leyton, d'Antonio i Ana Maria

dia 19: Jaime Fernández Muñoz, de Jaime i Angeles

dia 21: María Fernández Bellido, d'Angel i Francisca

Han mort

dia 12: Manuel Rubio Vecina (1930)

El temps, el nostre temps

per Joan Espiritusanto

Mes de juny

Vull demanar disculpes per l'error del meu comentari que aparegué en el número d'abril, en el qual vaig dividir un mes en tres quinzenes, quan pretenia dir desenes. Agraesc a un lector que em fes veure l'errada. I dit això, passem a comentar-vos el temps del mes de juny.

Degut a un canvi de temps que es produí en els primers quatre dies del mes, provocat per una entrada de la Tramuntana, s'arribaren a arregar 36'7 l/m², a la primera desena. A la segona desena, les pluges foren pràcticament inapreciables, arribant a 4'5 l/m² a la tercera part del mes, amb tres dies de pluja. La màxima precipitació es produí el dia 3, amb 23'3 litres. El total del mes arribà als 41'2 l/m².

Pel que fa a les temperatures, hem de destacar el descens de la columna de mercuri, del dia 3. Les màximes, després, s'anaren recuperant, fins al dia 25, en què tornà el vent del Nord, que les feu devallar. La màxima la tenguérem el dia 31, amb 34°, mentre que el dia 3 no passàrem dels 16°. Les mínimes tenguéren un moviment gairebé paral·lel al de les màximes: els dies 3 i 25 el termòmetre baixà fins als 13°, mentre que el dia 13 tenguérem 21° (màxima de les mínimes).

El vent, durant els dies humits, corresponderen a la Tramuntana, com ja s'ha dit.

El dia 21, a les 02'23 hores, començà l'estiu.

Mes de juliol

Aquest juliol fou completament normal. Ens dugués unes temperatures realment suportables, pel que sol ser aquest mes. La pluja es concentrà en el dia 29, en què varen caure quatre gotes mentre bufava el vent de ponent. El dia 6, de matí, tenguérem boires, sense més importància.

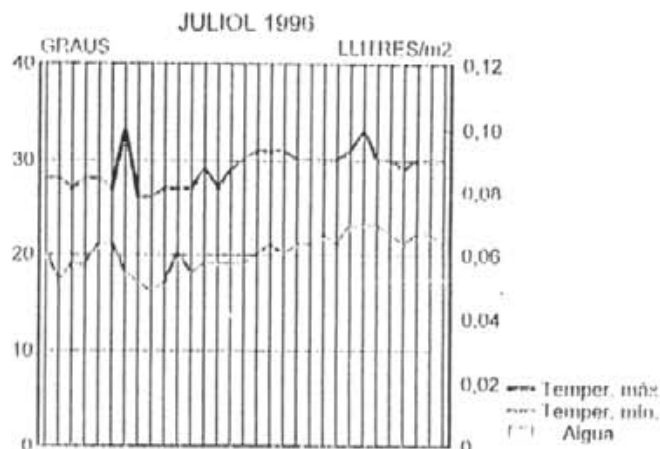
Les temperatures màximes voltaren devers els 30°, arribant-se els dies 7 i 25 fins a 33°, mentre que els dies 8 i 9 foren de 26°. Les mínimes varen estar al voltant dels 20°, essent la mínima absoluta la del dia 9, amb 16°. Per Sant Jaume tenguérem la màxima de les mínimes amb 23°.

Quant als vents, el dia 2 bufà la Tramuntana i el dia 7 ho feu el Ponent. Aquest últim dia, el vent arribà als 70 km/hora.

Afortunadament, no hem de comentar cap denou derivat de les rissagues que es solen produir per aquestes dates. Tots recordam els efectes d'aquest fenomen, dels anys 1985 i 1989, en què el nivell de la mar oscil·là 3'10 metres.

Aquest mes també commemoram l'invent del parallamps, per Benjamin J. Franklin, el 29 de juliol de 1750. I nosaltres

aprofitam per reivindicar que torni entrar en funcionament el de l'església de Cala Rajada, ara en desús.



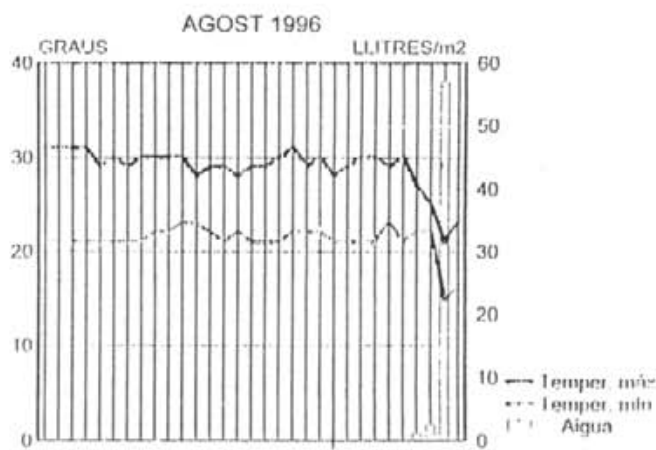
Mes d'agost

Exceptuant els tres últims dies del mes, l'agost ha seguit la pauta marcada pel juliol. Calor suportable i nits molt agradables.

Però, en arribar el dia 28, amb una entrada de la Tramuntana, vinguéren les pluges. Abans, el dia 6, el pluviòmetre marcà 0'2 litres i el dia 15 una quantitat inapreciable. La del dia 28 sols ja arribà als 1'2 l/m², i 2'7 l/m² el dia 29. La quantitat més destacable del mes caigué el dia 30, el dematí, amb 5'7 l/m², quantitat que iguala les pluges totals dels mesos de maig, juny i juliol. Resumint, l'agost ens deixà cinc dies de pluja, amb un total de 61'1 litres.

Pel que fa al vent, el dia 6 bufà de Llebeig, i a final de mes tenguérem dos dies de Tramuntana i Gregal.

Les temperatures màximes continuaren amb una mitjana un xic per davall dels 30°, essent la màxima, de 31°, els primers dies de mes. Pel contrari, a final de mes sols s'arribà als 21°. Les mínimes, al voltant dels 20°, quasi constants, no baixaren dels 23° (dies 11, 12 i 26), mentre que la mínima absoluta fou de 15°, el dia 30.

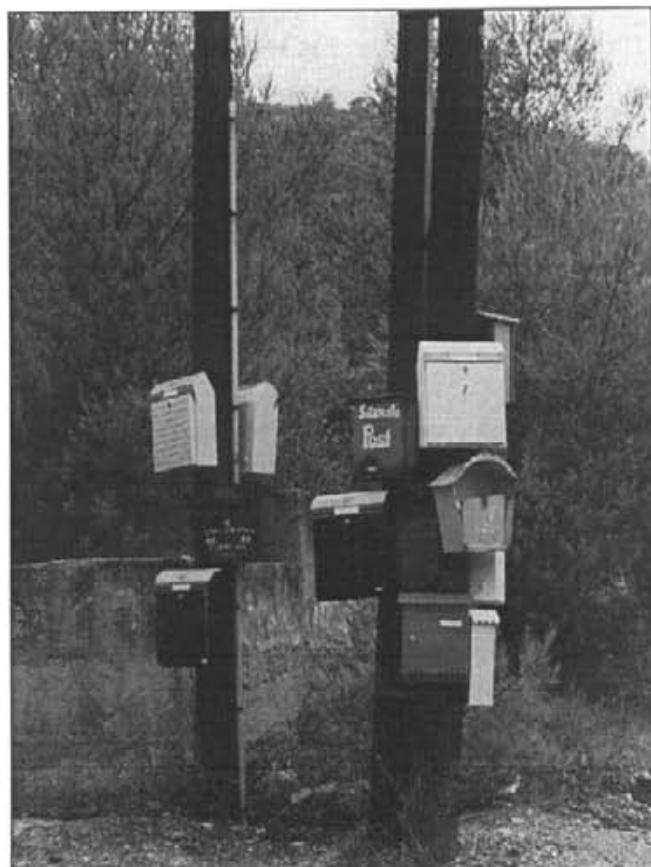


Cap Vermell proposa... i l'Ajuntament disposa

Després de donar moltes voltes pel món, aquí hi hem descobert un petit detall curiós, anecdòtic si voleu, però que ens dona una idea del grau de deixadesa que ens caracteritza. La imatge pot il·lustrar una de les múltiples solucions donades pels residents a zones residencials, davant l'obligació de concentrar les bústies a les zones rurals i de l'extraradi. Ja veis, pals de telèfon, d'electricitat, parets, i fins i tot els arbres, serveixen de suport a aquesta colorista acumulació. Com si es tractàs, gairebé, d'una manifestació de les últimes tendències de l'art d'avantguarda.

Certament, original ho és, ara bé, veïnats, Correus i Ajuntament podrien mirar de consensuar una solució menys espectacular i anàrquica i una mica més d'acord amb la modesta finalitat que es suposa que tenen aquests aparells.

Si voleu idees podeu demanar-nos-en. Solucions n'hi ha de ben variades. Una volteta per Europa n'ofereix de tot tipus i estèticament molt més adients que no pas les nostres.



E s p o r t s

Futbol

El campionat ha començat, per a l'Escolar, de forma sorprenentment agradable. Un equip que l'any passat va lluitar fins al darrer partit de lliga per salvar la categoria, enguany va i comença guanyant els tres primers partits de lliga, dos d'ells a domicili (si no és que n'ha guanyat algun altre a fins a l'hora d'aparèixer aquest número). No hi sabriem trobar les causes en aquesta metamorfosi, a no ser en el fet que el nou entrenador, Bernat Palmer, hagi sabut inculturar en un planter que és, bàsicament, el mateix de l'any passat, una mentalitat de guanyadors. Aquests tres primers resultats de la temporada han estat:

La Union, 1 - Escolar, 2

Escolar, 3 - Alcúdia, 1

Soledat, 2 - Escolar, 3

Evidentment, desitjam que l'equip segueixi pel camí emprès i a lo millor ens sorprèn ficant-se en les places que permeten jugar la lligueta d'ascens. Tant de bo sigui així.

Festes.

En el si de les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu, s'han duïtes a terme una sèrie d'activitats esportives dignes de menció.

- **Ciclisme.** A Cala Rajada, dia 16 d'agost, hi hagué la 1ª

Cap Vermell 8

Trobada Ciclista, amb 35 voltes a un circuit urbà un tant conflictiu. L'organitzà Bartomeu Carrió, tristament desaparegut, Antoni Adrover i "Amics de ses bicicletes".

A Capdepera hi hagué un circuit urbà amb dues proves. Pel que fa als cicloesportistes guanyà Sebastià Ripoll (C.C. Inca-Opel), seguit de Bernat Vicente i Ferriol Colombran. A la classificació de la prova de Masters primer fou Toni Serra (C.C. Calonge), seguit de Tolo Quetglas, Manuel Fernandez i Miguel Àngel Juan.

- **Tir amb fona.** La prova es celebrà al camp des Figueras. Masculí: Juan Guerrero (Lloseta), Diego Camuñas (Campanet) i Manuel Garau. Femení: Maria Palou (Campanet) i Ana Cobos (Lloseta). Infants primer Javier Luque.

- **Futbol 3.** Primer equip classificat "Llagost" seguit de "Padrins" i "Majoria".

- **Ping-pong** 1) Gabriel Garau "Papalló"; 2) Joan Antoni Carrió.

Atletisme.

Un cop més, les bones notícies vénen de la mà de na Paquita Rosselló. El dia 8 es classificà 11ª al Campionat d'Espanya de Mitja Marathon, i primera classificada de Balears. Enhorabona.

PEL CAP QUE CREMA

En Climent Alzina, polifecètic i emprenedor, ha estat, fa poc, elegit nou president del Centre Cultural Banda de Música de Capdepera. Una vegada haver-se esgotat el període reglamentari de mandat de n'Antònia Lechon, li ha "tocat" a ell posar-se'n al davant. Com sol passar en aquestes casos, el problema no és haver de competir amb altres candidats sinó trobar algú disposat a posar-se al davant. I és que, com ens diu en Climent, aquests càrrecs solen dur més maldecaps que gratificacions.

- *Efectivament. Trobar deu membres per integrar la junta ja sol ser problemàtic. Després, que un dels deu tenguí més vots que els altres i sigui nomenat president és purament accidental. La veritat és que sí, que aquests càrrecs solen dur feina i maldecaps. Quan arriba una actuació hi ha tota una sèrie de tasques, a més dels lògics assaigs, que no es veuen però sense les quals l'actuació no es podria dur a terme. A fi que tot funcioni, hi ha d'haver una gent que faci feina a darrere perquè tot estigui a punt.*

- **De quina feina estam parlant, concretament?**

- *D'una banda, tenim qüestions purament materials, que van des de l'organització de l'arxiu de partitures fins als faristols dels músics. Però, i molt més important, és organitzar una escola de música que funcioni com a viver del qual se'n nodreix la Banda. Com, també, estimular constantment els músics a fi de mantenir un bon nivell d'assistència als assaigs, cosa que sempre costa una mica, a fi que això es reflecteixi en unes actuacions dignes. El director s'ocupa de la part estrictament musical, però de totes aquestes altres qüestions n'és responsable la junta, i el president el primer de tots.*

- **Teniu consciència de la importància social de la Banda i del fet que se us consideri patrimoni del poble?**

- *Aquest paper, hi ha molts de membres de la Banda que sempre l'han tengut clar. Hi ha hagut períodes en què la funció que semblàvem reservar-nos era la d'oferir magnífiques demostracions musicals. Personalment, sempre he pensat que la Banda ha d'ésser coneguda i estimada i si és així la gent ens recolzarà i vendrà als concerts. Estic totalment d'acord en què se'ns consideri patrimoni del poble i en estar al seu servei. Especialment a les festes i als actes públics s'hi ha de fer evident, més que mai, aquesta simbiosi.*

- **La diana del dia de Sant Bartomeu, en tan sols tres anys, seria una bona mostra d'aquest nivell de comunicació que s'ha establert amb el poble, molt especialment amb la gent jove.**

- *Efectivament, ens sentim molt recolzats pel jovent, però a la diana, precisament, cada vegada hi compareix més gent de totes les edats i és un d'aquests moments en què, més que mai, ens sentim vertaderament útils i la nostra tasca cobra bona part del seu sentit.*

- **Quin present i, sobre tot, quin futur veus per a la Banda?**

- *Sabem d'on venim. En un passat més o manco immediat,*

assolirem un altíssim nivell tècnic, però vivrem, també, un període obscur a nivell intern. El fet és que una bona part dels músics que es formaren aleshores avui ja no hi són, lamentablement. Ara, sabent quin és el nostre sòtil, volem una banda en què les relacions internes no siguin traumàtiques, sense posicions de privilegi ni membres de primera o de segona. Tots som iguals i si hem d'arreglar cadires, n'arreglem tots. Aspiram a fer-ho tan bé com siguem capaços, però, a més del nivell musical, aspiram a assolir un alt nivell pel que fa a les relacions humanes. De fet, el director, Josep Joaquim Esteve, treballa gairebé amb més dedicació aquest segon nivell que no el primer.

- **Parlant de relacions, sabem que heu tret un primer número d'un bolletí informatiu "Sa Banda" - que pretén fomentar, precisament, les relacions amb els socis i amb tot el poble en general.**

- *Així és. És un primer número encara sense una idea molt clara i sense una línia estrictament definida. Però sí, bàsicament, el que es pretén és això, arribar a tots els nostres socis i simpatitzants i estrènyer, de cada vegada més, els lligams amb uns i altres.*



- **Ens podries dir com funciona l'escola de música?**

- *En aquests dos anys en què ha passat a ser l'escola de la Banda ha anat prou bé. L'any passat hi va haver uns setanta-cinc alumnes i enguany esperam arribar al centenar. Aquest últim any hem pujat devers deu músics nous a la Banda i això és encoratjador. També les relacions amb les professores de solfeig van prou bé, millor que mai diria, i això és beneficiós per a tothom. En un període de cinc anys aspiram a ser una banda d'una cinquantena de músics, tenint en compte que n'hi haurà que per distints motius ho aniran deixant. Fins ara hem tengut una mitja d'uns trenta-cinc membres.*

Desitjam que tots aquests lloables propòsits d'en Climent Alzina es puguin dur a terme. Al cap i a la fi, en la mesura que s'assoleixin, tots ens en beneficiarem.

Festes passades...

- Enguany no te n'has anat, eh Tomeu?
Enguany sí que hi has volgut esser per les festes...

- Ja em bastà la repolsa que em donares l'any passat. Encara en bec d'aquell oli.

- I què, que no t'ha agradat esser-hi?

- I tant, Roc, com m'ha agradat. Bé... unes coses més que les altres, m'han agradat, però no hi ha hagut res que m'hagi desagradat. Sí de cas, se m'han arribat a fer una mica llargues. Ja saps que a la meua edat el cos ja no està per segons quins trulls. Redell, quina pallissa!

- Idò jo les he trobades curtes! Mai me'n cans de festa, jo. Des del cercaviles desbaratat del dia 3, fins al canti qui vulgui del dia 30, em sembla que he ficat el nas per tot.

- I jo, i jo, encara que el viatge el trobàs feixuc. No trobes, Roc, que el programa de Sant Bartomeu ha estat una mica més complet que el del teu sant, tot i tractar-se d'un programa únic?

- No m'hi havia fixat, ara, el que trob és que no hi ha dret que a Cala Rajada, a la plaça, ningú no sabés quines festes es celebraven. Tant costa posar "festes de Sant Roc" a l'escenari? Què hi pinta en tot això el patronat "Cales de Capdepera"?

- No em moguis aquest tema que em pos a cent! Amb la doblurada que costà la plaça dels Pins i com n'és de poc acollidora. Sembla un descampat. Per



cert, no et vaig veure al "palo", jo que et guardava un parell de sifonades.

- No, no hi vaig poder esser. Jo faig feina, no com tu, perdut, que no en fots ni brot de tot l'estiu. I canviant de tema, no estic segur, Tomeu, si m'entusiasma allò de tirar-se tomàtiques pel cap, però vaja, si al jovent li agrada...

- Idò jo m'apunt per a l'any que ve, que en lloc de 300 quilos en duiguin tres tonelades... i te'n guardaré una senalla.

- Saps que ho ets d'animal. Els artefactes bé, no?

- Com sempre, però tu i jo hauriem d'unir la nostra matèria gris i un any d'aquests fer-ne un en lloc d'anar a badocar.

- Massa raó tens, però ja saps que la panxa ens guanya i tenim més debilitat per les paelles...

- Ui, sí, les paelles, quina passada, més de vuitanta, i això que havien posat un límit de cinquanta. Bé, he de dir que del jurat paeller no n'estic gens content. M'eliminaren a les primeres de canvi. I mira que la faig bona, jo...

- Res a dir tenc, jo, del jurat. I molt que se n'entén aquesta gent. Vaig quedar dels primers i crec que m'ho mereixia, després de cinc anys de participar.

- Clar, això teu és un premi de consolació, un premi a la constància.

- Enveja!

- Deixa't estar i parla'm del teatre.

- A Cala Rajada hi hagué problemes de so i a més l'obra d'Estudi Zero no acabà d'enganxar la gent. I una cosa pareguda va passar amb l'obra infantil del "Mox amb



botes", que a més resultà una mica massa llarga per a les criatures, per bé que els actors varen estar a gran nivell.

- *Idò a Capdepera si que agradà, i molt. El Grup de Teatre de Bunyola, amb "Vostès perdonin", ens feren passar una vetlada molt entretinguda. En saben molt aquests bunyolins.*

- *I la Banda de Música i la Coral s'Alzinar també que en saben molt. Vaja dues vetlades més bones que ens oferiren!*

- *I qualche cosa més que vetlades. No em diràs que la diana de Sant Bartomeu...*

- *Ui, sí, d'aquelles que fan història. En tres anys ja s'ha convertit en una de les fites del programa, i "Amparito Roca" en una mena d'himne oficial dels més marxosos.*

- *I si hi afegeixes que la diana es fa després d'una nit de berbena... Per cert, no te'n queixaràs de les berbenes, tu que ets tan ballador.*

- *No me'n parlis, encara tenc els peus que em fan mal, sobretot de la de Sant Bartomeu. Això de ballar fins a les sis del matí no s'havia vist mai. Ja ballen fins i tot els qui no havien ballat mai.*

- *És que amb les orquestres "Cala Agulla" i "Tumbet de Solfa" en pla estelar ja es podia esperar que la gent no tendria aturall.*

- *Clar, que no veres com el dia del sopar a la fresca, amb el poc lloc que hi havia, en Miquel Moreno va fer ballar la gent fins a les tres de la matinada?*

- *El sopar a la fresca... quina gentada! T'ho haguessis imaginat mai? Diuen que per a l'any que ve s'haurà de tomar alguna casa de la plaça des Sitjar per fer lloc.*

- *Sí, n'hi ha que diuen que es vol tomar l'Ajuntament, i així se'n trauria doble profit.*

- *No siguis bèstia, tu!*

- *La "nit del foc" també s'hi ha convertit en una fita.*

- *I tant. Diuen que és la més important de les que es fan a tota l'illa.*

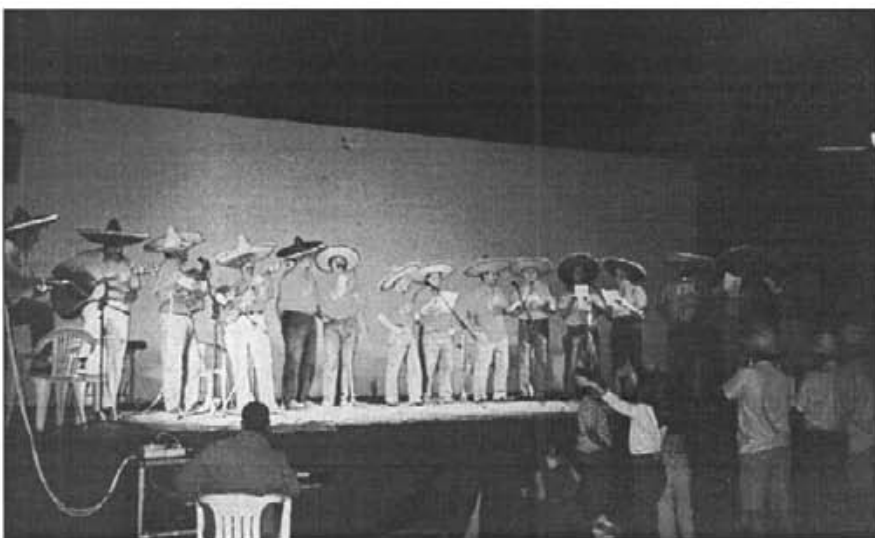
- *Sí, però tu t'hi fiques poc davall les espines.*

- *Que et penses que em vull cremar les celles?*

- *Bé, Tomeu, jo fris una mica, però no m'agradaria deixar res important sense comentar.*

- *Com per exemple el Roc-Xop.*

- *Efectivament, una vetlada que congrega*



tot el jovent del poble. O com el concert de música celta, amb un grup molt bo i un altre... de no tan bo.

- *I del concert organitzat per "Col·legues sense fronteres", amb la actuació principal de "Reincidentes", què me'n dius?*

- *Molt de renou i bon ambient. Com també n'hi hagué al "Canti qui vulgui", una vetlada que es completà amb l'entrega de premis de distints concursos.*

- *I qui foren els afortunats?*

- *Mira, ara t'ho dic, que ho tenc aquí apuntat. En el concurs de paelles guanyaren els de "Sa Nostra", en Carrió, n'Herrero i en Vicenç Nadal.*

- *Per mi que hi va haver una mica de "xanxullo"...*

- *Seguesc. En el concurs de narracions, la ploma de ferro se l'endugué en Miquel Llull "Pil.litu", mentre Catalina Fuster i Climent Alzina aconseguiren els*

accésits. A la categoria "B", Sandra Pérez se'n dugué el guardó.

- *Per cert, em sembla que dels premis literaris se n'hauria de fer una entrega una mica més solemne. Si se'ls vol donar prestigi i una mica més de categoria...*

- *Mem si es donen per al.ludits. Anem a una altra cosa. El concurs de cartells el guanyà un equip format per Joana Bou, Yolanda Ferrer i Cati Sansó. Hi tens res a dir?*

- *No, no... ben alerta!*

- *Dels artefactes, els "Wikings galàctics" (vedlocitat, popular i contra rellotge) i "Illa de xof" (resistència, enramellament i comedians) se n'ho dugueren quasi tot. Al "Cala Rajada" sols li deixaren el premi a la mecànica.*

- *I com a magnífic punt i final, els focs.*

- *Uep, això sí que va ser de primera!*

- *Com quasi tot.*

Treballar cantant

Devora ca nostra, a la Colònia de Sant Pere, hi ha un tall de picapedrers que està aixecant un edifici. El que m'ha cridat l'atenció dels obrers, encara que no els conegui, és que adesiara, mentre realitzen el seu treball estan cantant. Això m'ha fet recordar que quan era al lot, ma mare també cantava mentre feia dissabte o quan rentava la roba.

Avui, molts han perdut el cantet i prefereixen que cantin els professionals que podem escoltar cada dia per la ràdio, però abans era normal que la gent cantàs durant el treball; recordem que quasi totes les feines del camp tenien les seves tonades i cançons, així passava amb el llaurar, exsecallar, segar o batre, per exemple.

Cantar i treballar, treballar i cantar, dos verbs completament conjugables que no s'exclouen un a l'altre, dues realitats que es poden fer al mateix temps. Crec que cantar quan un treballa és sentir-se a gust fent el que fa.

La majoria dels humans prenim la tasca diària com una càrrega, i certament ho és, però hi ha distintes maneres d'agafar-la. Uns la realitzen remugant i protestant, de mala gana, perquè no queda més remei. Altres fan el treball, sigui quin sigui, estudi, oficina, hotel, fàbrica, camp, d'una forma rutinària, sense gens ni mica d'il·lusió, només pel sou, avui igual que ahir, d'aquesta manera la monotonia és el corc que rosega moltes de les nostres tasques.

Ens podríem demanar a veure nosaltres, cadascú de nosaltres, com treballam: remugant, cantant, de forma rutinària, amb tota la il·lusió del món...? Avui en dia, just pel simple fet de tenir feina ja podríem realitzar el nostre treball cantant. Si, ja sé que la calor, el "jefe", la quantitat d'hores de "pringar", són factors que no ens ajuden gens ni mica, però així i tot vos con vit a agafar el treball amb ganes, il·lusió i optimisme, i si voleu també cantant. Si tu, pel lloc que ocupes, no pots expressar en veu alta la teva alegria, almanco en el teu interior cantusseja la cançó que més t'agradi o relaxi. Segur que els qui treballen al teu costat i els qui s'acostin a tu, encara que nosentin la tonada, ho notaran.

Andreu Genovart Orell

Batec

I) Des de fa anys, el capital estranger, especialment alemany, s'ha fixat en les nostres Illes i aquest és un fet que augmenta progressivament, amb plena complaença dels governs autonòmic i estatal. Davant la pacífica invasió del capital germànic, s'han alçat veus apressades a indicar la bondat d'aquest fenomen per a l'economia illenca. El mercat immobiliari, el sector de la construcció i els propietaris de terrenys són els primers beneficiaris, davant la gran demanda de propietats rústiques i suburbanes de zones costaneres, les quals s'han sobrevalorat extraordinàriament. Al capdavant, es tracta dels mateixos beneficiaris que un dia lloaren la "balearització" del nostre litoral, a la dècada dels anys 60.

L'entrada de marcs alemanys per a l'adquisició de finques ha arribat a tal proporció que ja comença a preocupar a sectors concrets, i per ara minoritaris, de la nostra societat. Curiosament, han estat els mitjans informatius alemanys aquells que s'han estranyat de la passivitat dels mallorquins davant la pèrdua de la propietat de la terra. Darrerament, algunes publicacions estatals i locals han començat, també, ha fer-se'n eco, encara que la tendència és la de reflexar les opinions favorables al fenomen.

L'esperit expansionista de l'economia germànica, que un dia no dubtà de recórrer a la força, ara ha trobat en el marc una arma infal·lible i molt més subtil. La somiada integració europea passa pel sedit de Maastrich, sota els dictats del Bundesbank.

II) No volieu brou? ...idò tassa i mitja!

Aquesta frase feta podria resumir la filosofia del que serà l'acció del govern de la dreta espanyola, personalitzada en el senyor Aznar. El discurs regeneracionista "popular" s'ha quedat, com ja havien vaticinat algunes veus, en grandiloqüents promeses i belles paraules buides de contingut. La realitat, el dia a dia, la praxi, la materialització de la seva política, ha estat la constatació d'una gran mentida. I, per més que fos previsible, l'endemà ha estat, fins ara, tan descarada, que ha soprés a propis i a estranys.

La cerimònia de la confusió que ens ha brindat el Govern al llarg de l'estiu, ha aconseguit decebre els més fidels dels seus votants. Ha resultat grotesc el grau de confusió i de contradicció entre els membres de l'executiu i ara, quan arriba setembre, tot sembla indicar que es tractava d'un pla estratègicament dissenyat. La finalitat devia ser aquesta brutal pujada de la imposició indirecta i la baixada dels impostos a les rendes del capital.

Aquest transvestisme abraça l'aspecte polític, l'econòmic i l'ideològic, i assolir el poder, com es veu, justifica qualsevol estratègia. A més, als mentiders mai no els creix el nas, i això, certament, és una pena.

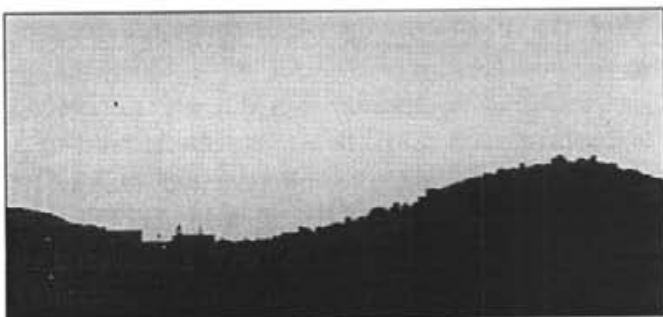
Del que es tracta ara és de veure si el benestar social que havíem assolit no es degrada, o no es desmantella del tot, al llarg dels quatre anys de legislatura "en el nom de Maastrich".

Tres i no res

L'Ajuntament informa

Acords del Ple de dia 9-8-96

- Aprovació del projecte de poliesportiu municipal redactat per l'arquitecte Mateu Carrió Muntaner.
- Aprovació del projecte de passeig marítim (zona passeig Colón) redactat per l'arquitecte Guillem Terrassa Ripoll.
- Modificacions puntuals de les Normes Subsidiàries que delimiten la protecció de l'àrea del Castell.
- Contractació de l'obra de pavimentació de la carretera de ca'n Patilla a l'empresa Melchor Mascaró, S.A. per la quantitat de 16.749.000 pts.
- Contractació de l'obra d'enllaç del carrer de la Muntanya i el carrer Migdia a l'empresa Coexa, per la quantitat de 4.398.903 pts.
- Aprovació definitiva de l'ordenança reguladora de l'activitat d'amenització musical i autorització municipal complementària.
- Adhesió al manifest per a la creació d'àrees marines protegides a les Illes Balears, proposat pel GOB.
- Aprovació de la moció del pla de pau per al Sahara Occidental, presentada pel senyor Ramon Orfila, coordinador intergrup "Pau al Sahara".



La **Comissió de Govern** ha aprovat entre d'altres assumptes:

- Contractació i instal·lació de tanques metàl·liques als centres escolars 'Auba i s'Alzinar i al parc de s'Alzinar.
- Instal·lació de bombes d'aigües residuals al torrent de Canyamel.
- Participació en les segones jornades 'arxivers municipals.
- Contractació i realització de la xarxa d'aigües pluvials, pavimentació de zones peatonals i ampliació de l'electrificació del cementiri municipal.
- Contractació i realització al C.P. s'Alzinar.
- Contractació i realització de l'ampliació i pavimentació de les voravies de la zona verda del creuer de Font de sa Cala/es Carregador.
- Contractació i realització de les obres de pavimentació i realització de voravies a la zona pública del carrer Roses/carrer Vinya.

- Proposta a la Conselleria de Foment de senyalització de més passos de peatons a la carretera C-715, en el seu pas pel nucli de Capdepera.
- Projecte de l'escoleta d'infants a l'antic escorxador.
- Subvencionar amb 200.000 pts. a "Mallorca Solidària".

Altres informacions

- El Consorci de mediambient un cendrer ecològic.
- Fruit d'un conveni amb l'Inem, funciona a Cala Rajada una oficina d'informació sociolaboral, gestionada pel sindicat CC.OO., carrer Miquel Garau, 34 (a l'edifici de la Casa del Mar).
- L'Ajuntament compta amb els dos objectors de consciència, que realitzen des del mes de juny la prestació social substitutòria, a les dependències de benestar social.
- La Policia Local ha comptat durant tot l'estiu amb la unitat d'intervenció immediata. També ha funcionat el servei en bicicleta per al control de les zones peatonals. Des que es compta amb el vehicle tot terreny s'ha iniciat un control més directe de les zones de fora vila.
- El C.I.M. ha resolt concedir a l'Ajuntament la cooperació tècnica per realitzar el projecte de l'obra "carretera de les Coves a la platja de Canyamel".
- S'ha establert un preconveni de col·laboració amb la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social per a l'ampliació del local de la Tercera Edat de Capdepera.
- Durant els mesos de setembre i octubre tindrà lloc la matrícula dels diferents cursos de l'escola d'adults.
- L'escola de música oferta per a aquest curs 96-97 classes de llenguatge musical, des d'iniciació fins a 4t. amb un preu únic de matrícula de 5.000 pts.
- El mes d'octubre es crearà el Servei Municipal d'Esports, per la qual cosa es compta amb una subvenció de 400.000 pts. del C.I.M.
- Del 15 al 21 de setembre tindrà lloc la Setmana del Turista.
- El Patronat de Turisme ha editat un fulletó sota el títol "Un invierno en Mallorca", que recull totes les activitats que es duran a terme de novembre a abril.
- El Patronat de Turisme ha proposat a l'Ajuntament una ordenança per regular el trànsit rodat a l'ANEI de Cala Agulla-Sa Mesquida.
- La regidoria d'urbanisme està estudiant les possibles al·legacions al pla sectorial de pedreres del Govern Balear.
- S'ha proposat a la Conselleria de Turisme, per al pla d'embelliment a la zona de Capdepera, la realització d'obres per un valor de 400 milions. Es proposa fer un auditorium a Cala Rajada, la implantació d'herba artificial al camp de futbol d'es Figueras, obres d'embelliment als carrers Nereida i Magallanes, el primer tram de l'avinguda Cala Agulla i la zona hotel Lux-El Patio.
- El Patronat del Castell organitzà, dia 22 d'agost, la benedicció de la nova campana de l'esglesia.
- El servei d'assessorament lingüístic ha editat uns fulletons on ofereix gratuïtament la traducció, correcció de textos, aclariment de dubtes i altres informacions (cursos, proves, etc.)

contes d'es Padri Maleter

Sa Llampuga de Cala Gat (1)

Això era un poblet molt guapo de sa vorera de mar, just a sa punta d'es llevant de s'illa de Mallorca.

Per ses seves aigües feia molt de temps que s'hi passejava una llampuga que estava considerada, per tota sa gent major, tant de sa costa de Mallorca com de Menorca, sa més vella de tota la mar.

Tots es mariners vells i jubilats d'aquelles illes l'havien vista tantes vegades, al llarg de sa seva vida marinera, que tothom la coneixia.

De vella que era, res li havien d'ensenyar d'allò que passava per dins aquelles aigües, ni tampoc allò que passava mitja llengua terra endins voltant voltant sa vorera de mar tant de Mallorca com de Menorca, Eivissa, Formentera, Cabrera i de sa Dragonera. Fins i tot sabia que volien espenyar sa seva bellesa natural fent un caramull d'apartaments i carreteres en aquells paratges verjos. No sabem com, però sabia més que qualsevol de noltros.

Na Margalida, que així l'havien batiada es mariners, ja feia molts d'anys que havia triat Cala Gat per casa. Na Margalida, sa Llampuga de Cala Gat, trobava aquella raconada, dins sa punta d'es llevant, sa més guapa del món.

Feia uns anys que es vespres, cansada d'anar d'un cap a s'altra, passava ses nits dins un cocó fins que trencava es dia i agafava rumb per dins ses aigües clares d'es canal entre Mallorca i Menorca.

Sa Llampuga ho sabia quasi tot i deien que tenia més anys que sa pedra d'es Faralló, i com podeu suposar n'havia vist de rases i a caramull.

De tots es desastres que havien passat per davant es seus ulls un d'es que manco li agradaven era que uns nins i unes nines de Cala Rajada enganaven es seus pares, i això no li agradava gens ni mica a sa Llampuga de Cala Gat. Haver de veure nins que enganen es pares, amb sos sacrificis que han de fer per surar-los fins que tornen grans...

I allò que feien aquests nins, amb s'excusa d'anar a veure es peixets a sa vorera de la mar, era tirar sa barena a s'aigua i quan es peixos anaven a menjar es pa els tiraven pedres.

Després anaven a ses padrines a demanar-los doblers per comprar un llapis o un llibre i els gastaven amb pipes, xiclets, xocolata, caramels i tota casta de

coses que fan mal de panxa i després han de cridar es metge.

A vegades, sa Llampuga, els deia:

-Ninets, ninets, no tireu sa barena a la mar, si no vos agrada deis a sa vostra mare que vos la prepari d'un altra cosa. No tudeu es berenar que hi ha molts de nins al món que es moren per falta de menjar.

-Calla, Llampuga vella, que no saps què dius ni què et manetges de vella i beneita que ets.

-Allò que has de fer és morir-te perquè no serveixes per res. Ets una tu-tup.

-Ets un escarranxo i si t'aglapim et farem sa pell i et donarem a n'es moixos.

-Sa pesta t'hauria de tocar i al manco acabariem de veure't.

Això deien es nins a sa Llampuga cada vegada que els renyava per ses dolenties que feien, i encara li tiraven pedres per mirar de ferir-la.

I així moltes vegades.

Es nins es feren grans, uns més bons al.lots i altres tan dolents com abans i sa Llampuga es féu més vella.

Un dia, a misudia, per dins sa tramuntana s'aixecà un gup que no feia gens de bona cara.

Na Margalida, que voltejava unes milles part defora sa Cova d'es Castellàs, afinà una barqueta que pescava serrans davant sa Mesquida, i tot d'una s'adonà d'es perill que corria sa barca amb sa xubascada que sortia de dins sa tramuntana.

A sa barca hi havia un pare amb dos fills pescant serrans. Un d'es joves era en Tomeuet qui, de nin, tenia es mal costum de tirar sa barena a la mar, apedregar es peixos i sa Llampuga de Cala Gat.

En Tomeu era un poc gandul i encara no havia après a pescar ni de tornar bon al.lot, només s'havia fet gran i passava es temps mirant pescar son pare i es seu germà Miquel, més petit que ell, però molt més deixondint.

En Tomeu volia que es seu germà agafàs sa Llampuga:

-Tan vella i beneita que mai sap què fa ni què es manetja.

-I, per què l'hauríem d'agafar si a noltros no mos ha fet cap mal i conten que sempre fà coses bones -contestava sempre en Miquelet.

-Mon pare, no vos cregueu en Miquelet, si la mos trobam l'hem d'agafar i la donarema n'es moixos, és dolenta i vella i no sap què es fà. Sempre renya es nins i està mig loca. Mon pare, si la agafam no l'hem d'amollar, no la puc veure de punyetera que és.

Sa Llampuga, que no sabia de sa conversa de sa barca ni l'interessava, s'única cosa que veia era sa batuda que s'atraca mans desfetes i, pressentint es perill que corrien es mariners, escapadeta parti cap a sa barca. Tanta via feia que en un no res va esser devora ells que, pesca que peca i xerra que te xerra, no s'havien donat compte de sa negror del cel que tenien darrere.

Sa Llampuga, en veure que no deixaven de pescar, pujà damunt s'aigua pegant bots per donar-se a veure. I no havia pegat es primer bot... quan en Tomeu l'afinà i cridà:

-Mon pare, sa Llampuga !

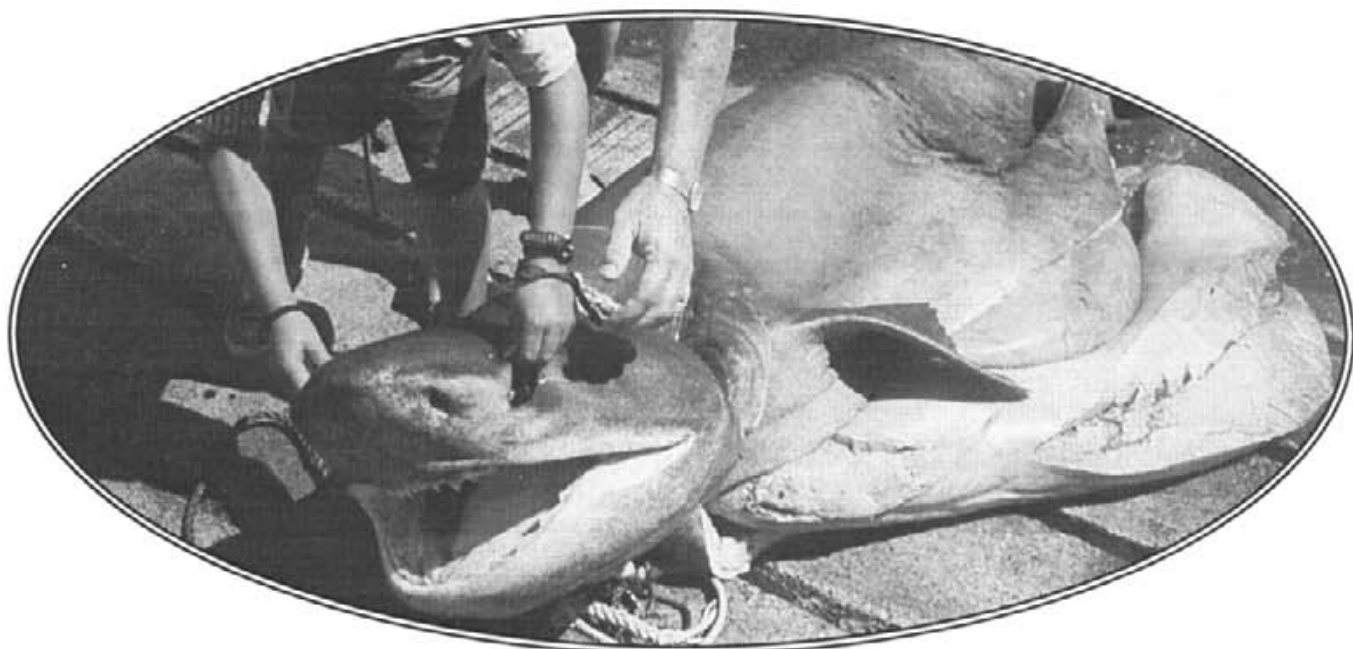
-On ? On és ? -demanà son pare, a qui havia empipat que li desbaratàs sa pesca.

-Allà, a saproa! Ha tornat a botar sa beneita!

Ja ho crec que la veren botar perquè, encara que fos sa més vella de totes, pegava uns bots i unes capbuçades que era guapíssim de veure.

-Aplagau -digué en Tomeu-. Mem si agafam aquesta punyetera que s'ha proposat desbaratar sa pescada.

Maradadeveta del Sant Roser! quina alegria va tenir sa Llampuga en veure aplegar es volanti. Però, tal



Na Margalida, sense perdre ni un moment, començà a pegar corretjades en es volati desbaratant sa pesca d'es serrans, baixà en es fons i digué a es serrans que estiguessin una estona fora menjar res, que allò que hi havia en ets hams era una trampa dolenta per matar-los.

En Miquelet i son pare pensaren que eren serrans que picaven en sentir ses corretjades de sa Llampuga i, com podeu suposar, pujaren es volanti de buit i, a ses deu o dotze vegades de no agafar res, ja estaven empipats per què un peix desconegut els desbaratàs sa pesca.

dit, tal fet, tragueren sa fluixa mentre ella anava botant cap en es Freu.

Posaren es motor en marxa i cap en es Freu darrere sa Llampuga que, jugant jugant i botant botant, se n'havia anat cap a s'endret de Cala Agulla.

Mentres tant, pes Cap de Farrtux ja hi queia una cortina d'aigua i sa Llampuga, davant davant i sa barca darrere per veure si l'agafarien i a es moixos la donarien.

(continuarà)

Llengua amb tàperes



Aquest mes, la "llengua amb tàperes",
la present com un romanç:
la glosa desesperada
d'un trobador apenat,
els versos de la impotència
de qui riu per no plorar.
La guerra mai no s'acaba
i haurem de seguir lluitant
i si es venç a una batalla
i es fa una passa endavant
no podem cantar victòria
perquè tot no està guanyat.
La llengua no està implantada,
sovint la fan recular
i una existència migrada
o la desfeta total
n'hi ha que desitjarien
al dolç parlar català.

Motius cada mes me'n sobren
per sentir-me anguniat
veient ma llengua assetjada,
veient malmès el parlar
que a la terra de Mallorca
dugueren els catalans,
l'única llengua que és meva
i dels meus avantpassats.
I si alguna altra n'he apresat
algú me l'haurà empeltat,
però ja veis com l'empelt
sembla que en mi no ha aferrat.

Si topau amb la justícia
i heu de passar pel jutjat,
no vos entendran els jutges
si parlau en català,
i a més crec que no els fa gràcia
si no els parlau castellà.

I si el jutge no diu res
algú ja vos retreurà
el vostre comportament,
com a de mals ciutadans,
com li passà al president
Soler quan va declarar
en la llengua que sa mare
d'infant li havia ensenyat.
També resulta probable
que tengueu dificultats
si anau per la carretera
en vehicle circulant
i vos topau la "parella"
i voleu fer de bajans
parlant en la vostra llengua.
Els diaris han contat
que hi ha hagut gent amb problemes
que s'hauria estalviat
si a la llengua de Castella
un cop més s'hagués vinclat.
I de l'exèrcit, què dir?
En ell no es deixa ni un pam
de marge a cap altre llengua
que no sigui el castellà.
Els mallorquins som "polacos"
que no sabem ni xerrar,
uns indis a qui s'obliga
a parlar el "cristià".
I ja sabeu què li passa
a un metge si, en visitar
un pacient, ho vol fer
sense mudar de parlar
i resulta que el client
és castellanoparlant:
el malalt es fa l'ofès
i el metge és denunciat
com un vulgar delinqüent.
En canvi, també ha passat,
a la ciutat de València,
que un jutge ara ha donat
tota la raó a aquell metge
que no volgué visitar
un malalt que sols parlava
la llengua dels valencians.
És a dir que sempre rep
el qui parla català.

Creis que aquesta gent coneix
què significa "igualtat"?

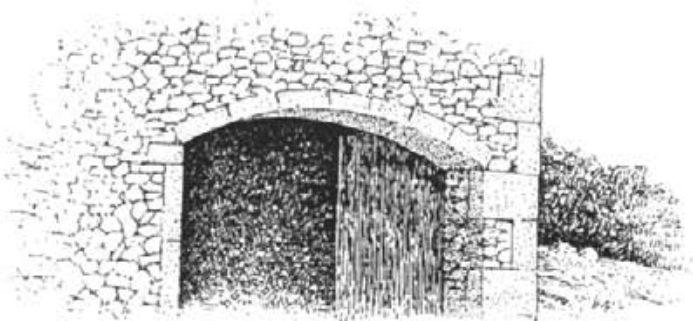
I parlant de coses nostres,
 vos supòs assabentats
 que un nou líder li ha sortit
 ara al Partit Popular.
 És el tercer en discòrdia
 i nom Rodríguez Viñals,
 el qual, entre d'altres coses,
 es mostra preocupat
 perquè troba que el partit
 ha estat "catalanitzat".
 O aquest home és curt de vista
 o ho diu sols per empenyar.
 Catalanització
 en el partit de n'Aznar?
 Pel que fa a la sucursal
 de les Illes Balears,
 el darrer botó per mostra
 deveu saber quin ha estat:
 la llei de la funció pública
 que admet, per opositar,
 els qui saben dir "uep"
 i amb això prou ja n'hi ha.
 I fins i tot n'Aina Moll,
 que no és una radical
 sinó dona de diàleg,
 la seva veu ha aixecat
 davant una llei tan teba,
 amenaçant de deixar
 la JEC, si això no s'arregla.
 Amb la llei que s'ha aprovat,
 l'exigència, als funcionaris,
 sembla que es limitarà,
 pel que fa al coneixement
 de llenguatge català,
 a un vergonyós formulisme.
 Serà tan ample el sedàs
 que tots passaran per malla
 i un cop més es posaran
 el nostre Estatut per boina.
 Així que ja em contarà
 amb quins ulls és que s'ho mira
 l'inclit Rodríguez Viñals.

I pel que fa al nostre poble,
 per ara tranquil·litat,
 ja se sap que en temps de festes
 se sol obrir un compàs
 d'espera. Ja en el setembre
 tornarem recuperar
 el pols normal de la vida,
 la normal activitat.

Sols vos deixaré constància
 d'un detalllet que he observat,
 un més de tans que en patim,
 un detall més, entre tants.
 Es tracta dels retolets
 que en moments especials
 enganxa als senyals de trànsit
 la Policia Local.
 Aquests avisos tan útils,
 amb pretensions d'informar,
 són sistemàticament
 redactats en castellà,
 amb el menyspreu consegüent
 d'una llengua oficial.
 La llengua que sempre rep,
 com ja podeu suposar,
 és la nostra. Pobra llengua!
 Si els qui llum han de donar
 sols donen fum, quin futur
 li espera aquí al català?

Ara ja m'esper que passi,
 com a València ha passat,
 que algú s'aixequi, a la missa,
 i li digui al capellà
 que no parli l'"estranger",
 és a dir, el valencià.
 I fins i tot, ja m'esper
 que algú prest es queixarà
 si en català li redacten
 algun "full parroquial".
 Sols em mancaria veure
 que el rector fos acusat,
 per escriure en malloqui,
 de manca de caritat!

Jaume Fuster Alzina



CENTENARI DE L'APLEC DE RONDALLES D'EN JORDI D'ES RACÓ

CAPDEPERA A LES RONDALLES

L'aportació de Capdepera a l'aplec de rondalles realitzada per mossèn Antoni Ma. Alcover és escassa; tot en gros consisteix una versió de "Es tit i sa tita" donada per madò Balaguera i classificada com a rondalla fórmula(1), una rondalla d'animals "Es llop de sa cova Negra" contada per n'Antònia Alzina i Melis (2) i dues contarelles: "Una pedra potxosa" i "La ciutat de Paradela"(3).

Aquesta pobra aportació contrasta amb el gran nombre de rondalles que es recolliren en els pobles veïns de Son Servera, Sant Llorenç des Cardassar i Manacor. Ara bé, el nombre de persones que en sabien eren molt poquetes, per això cal pensar que l'autor de la recopilació, que era manacorí, coneixia molt bé aquest redol i va saber adreçar-se a les persones més adients.

Quan Alcover començà a recollir rondalles "feia segles que les pobretes anaven aperduades per ací i per allà. N'hi havia que ja no podien sortir per defora, perquè ja només duïen quatre pellerings, tan despuades anaven ... Jo els he donat tot quant bonament he pogut perquè tornassen a l'estat i jerarquia d'on caigueren per culpa de tothom".(4) Si es perdia una expressió tan popular i arrelada com les rondalles era perquè la societat havia canviat i això, evidentment, era culpa de tothom.

L'aplec fou una collita fora temps. A la rondalla de "En Ferrandi" n'Alcover hi intercalà una expressió popular ben adient. L'heroi vol enganyar el Rei moro per tallar-li el pinarro que té dins el castell i que el fa invencible.

"- Aquest pi no es pot taïar ...Primer me taïaran sa barba a mi -digué el Rei moro.

Idò no digueu que tengueu ganes tan fortes de veure cremar en Ferrandi -contestà en Ferrandi.



Mossèn Antoni Ma Alcover i na Rondalleta passant per damunt la muntanya del Telègraf. Composició a partir d'un dibuix de Josep Moll Casanovas.

Si no ho digeés, diria mentides.

No en vengueu a contar rondaies!.Quan s'homo i sobretot, un Rei com sou vós, vol fer una cosa de bon deveres, la fa; i no s'empatxa de raons".(5)

L'expressió "no en vengueu a contar rondalles" ja denota un rebuig cap a aquests contes; el gust de la gent, l'interès i la manera de valorar les coses havia canviat tant que ja els molestava sentir-ne contar. A les rondalles els herois sempre aconseguïen allò que necessiten o desitgen mitjançant l'ús d'elements màgics i de l'enginy i no s'empatxen de raons; però, a finals del segle passat, les raons pesaven molt perquè es vivia el temps dels primers intents d'industrialització, de democràcia i de revulsions polítiques, la intensificació del comerç i canvis de tot tipus que es justificaven en raons. Argumentaven que les coses antigues, com les rondalles, eren fruit de la ignorància i de la superstició.

A la segona meitat del segle passat, Capdepera fou un poble capdavanter en molts d'aspectes: en la modernització de l'economia, en la comercialització dels productes, en l'escolarització, en el control de la natalitat i mortalitat, en pluralisme ideològic i religiós, etc; per tant, la mentalitat innovadora, pragmàtica i racionalista havia d'estar més desenvolupada que a qualsevol altre poble de Mallorca i, per això mateix, el rebuig cap a les rondalles havia de ser més fort i més estès.

Espossible que les rondalles, com a símbol del passat, fossin especialment castigades. A Andratx es contava una llegenda del Rei en Jaume segons la qual a s'illot des Pantaleu, situat davant Sant Elm, "hi havia un cocó, que hi cabien un parei de gerres d'aigo, que semblava fet a posta, i deien que era on abeurava es cavall del Rei. S'era conservada intacta fins que es republicans de l'any 1868 hi anaren a fer-la bocins" (6). En aquells anys desaparegueren moltes coses públiques i privades perquè simbolitzaven el passat.

A vegades s'ha argumentat si la mentalitat integrista i dogmàtica en matèria religiosa de n'Alcover podria haver provocat un rebuig cap al nostre poble pel fet de permetre la fundació d'una comunitat evangèlica. La hipòtesi s'ha de descartar. A algunes rondalles s'anomena el nostre poble sense que hi hagi necessitat de fer-ho; així a "La princesa bella" menciona a les dones de Capdepera: "Allà les hauríeu vistes fent llatra en es portal de ca seua, rallant de la



La velleta de Capdepera tota xalesta amb la senalleta de pauma. Dibuix de Josep Moll Casasnovas.

Princesa". Unes pàgines més envant en fa una altra referència: "Jo som una jaieta de Capdepera... som venguda a peu d'aquell altre cap de món... me'n venia peu-rossec peu-rossec amb sos morros per sa terra, amb so senaionet an es braç, pensa qui pensa què li havia de dir a Vossa Altesa ..." (7). Fer Capdepera el poble nadiu de la jaieta, protagonista secundària de la rondalla, no té més importància en la narració que donar a entendre que venia de molt lluny. Aquestes referències, a la jaieta i a les dones que fan llatra, han de ser considerades com un mostra de simpatia cap a Capdepera.

A la mateixa rondalla hi ha un dibuix de Josep Moll Casasnovas on es veu la jaieta baixant una escalonada que du un gaiato amb una mà i amb s'altra una senaieta.

Encara hi ha una altra referència a "En Pere tort" (8). En Pere havia pensat un endevinalla ben envitricollada per dir a la filla del Rei que havia promès que es casaria amb aquell que



Un dels gegants que encara viuen per dins les coves de n'Anyana i està molest perquè no li deixen fer el seu xam.

h'hi digués una que no fos capaç de resoldre. Com que no hi havia manera de trobar la solució, el Rei envià dos criats a fer la bona a Pere perquè els hi revetllàs l'enigma però tornaren tots desanimats:

"Senyor Rei, ell no li hem pogut treure mitja parauleta. Com li demanàvem d'Andratx, mos sortia a Capdepera. No hauria de ser tort!"

Si abans la referència volia expressar llunya-
nia, en aquesta és oposició, el lloc contrari. En
els dos casos la menció a Capdepera era fàcil-
ment substituïble.

A una altra rondalla, "El cavallet de set
colors" (9), un serverí ens fa una broma. Això
era un pare que tenia tres fills: en Pere, en Pau
i en Bernat. En Pere i en Pau són enviats a
Capdepera i Artà respectivament, en Bernat, en
canvi, va a ca'l Rei a Ciutat. En Pere tirarà cap
a Capdepera perquè un vespre sentí que uns
gegants que vivien en es pins de ses Vegues de
Canyamel deien. *"Ja ho són beneits es capde-
perins!. Van a cercar s'aigo fora terme, mai han
tingut tranc de fer cap pou ni cisterna. I tan*

*bona de trobar com la tendrien si picaven quin-
ze pams davant es portal major de l'església".*

En Pere, perdre-nos on hi havia aigua, acon-
seguirà una fortuna. En Pau curarà es rector
d'Artà que feia set anys que estava molt malalt
i serà ben recompensat. En Bernadet tendrà la
filla del Rei i el regnat.

Capdepera sempre havia tengut problemes
d'abastiment d'aigua; el fet d'estar situat a un
collet feia que els pocs pous que hi havia s'ei-
xugassin amb facilitat. Segons l'arxiduc,
*"Capdepera és pobra en aigua i té necessitat
d'utilitzar les cisternes que existeixen a quasi
totes les cases. Unicament la gran font de
l'Aljub s'alimenta d'un petit rierol d'aigua"*(10).
El problema existia i el narrador l'exagerarà per
entrar en el terreny del joc.

El redol dels pins de ses Vegues, ses
coves, n'Anyana i el claper dels Gegants era un
lloc màgic; he sentit contar que els pagesos no
hi volien anar perquè els hi feia por. Un lloc
especialment adient perquè s'hi refugiassin els
gegants que de tant llests que eren volien viure
amb noltros.

La imaginació no admet parany, ni fronte-
res i com que en el nostre entorn ja no queden
boscs encantats, ni tresors, ni princeses, ni
fades, ni gegants, na Rondalleta ha canviat d'ai-
res i viurà, com sempre, a terres llunyanes i
inalcançables.

Josep Terrassa

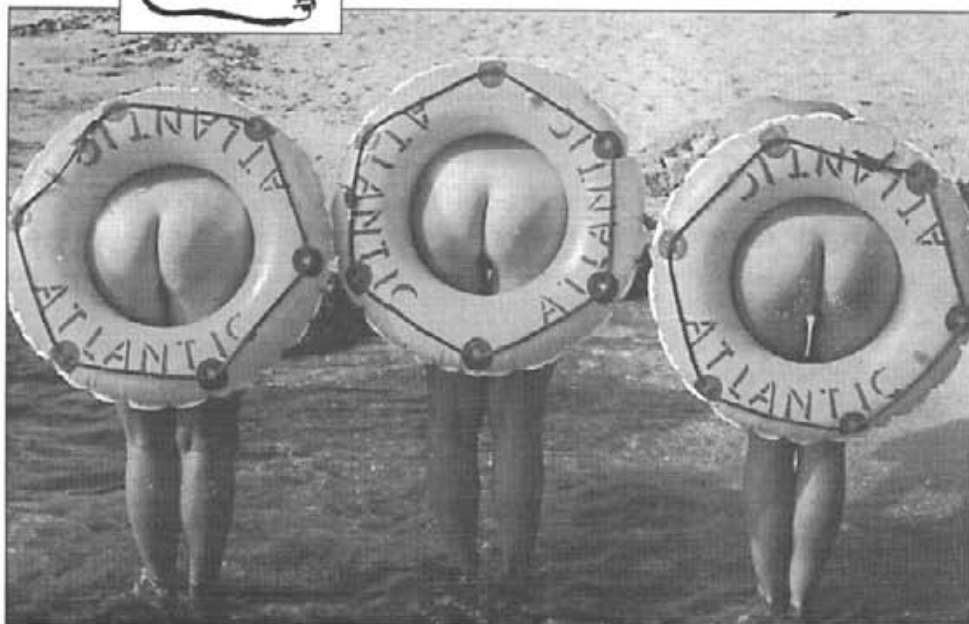
Notes

- (1) Tom XX
- (2) Tom XXIV
- (3) Tom XXIV
- (4) *"Com he fet mon Aplec de Rondaies Mallorquines"*
1931. Article recollit, en part, en la Gran Enciclopèdia de
Mallorca. Volum XIV.
- (5) Tom III, pag 121
- (6) Sa pica des cavall del Rei en Jaume. Tom V, pag. 111
- (7) Tom II. pags. 40, 45 i 47.
- (8) Tom XVI. pag 84
- (9) Tom VI
- (10) *Els pobles del sud i est de Mallorca*. Volum que forma
part del *Die Balearen*.

un



per aquesta foto



Tres culs. Avui vos mostram tres culs. Ben formats, simètrics, els culs. Rodons, circulars, abombadets els culs, sostinguts sobre dues cames, fan goig els culs. Són uns bons culs, uns grans culs, diríem que estan de bon veure els tres culs. Formosos els culs que aguanten cadascun un cos, els culs. Ni grossos ni petits, proporcionats els culs, rotundament esfèrics, són diàfans els culs. Turgents, bruns, els culs. Caram ! quins culs.

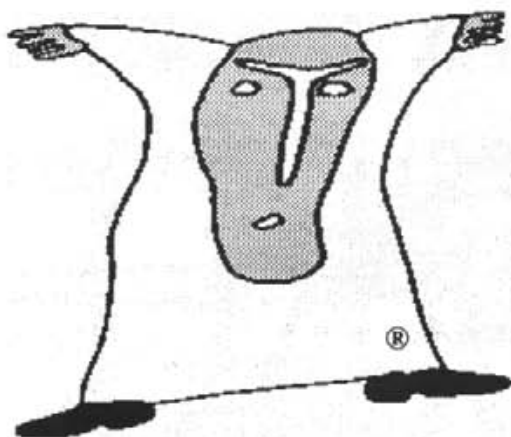
Lo dit, tres culs.©

AGULLES DE MUNDILLO

✂ Un grapat de veïnats recullen firmes per tal d'aconseguir la desaparició del trànsit rodat de la plaça de l'Orient. Com si l'esplai més sol·licitat pels gabellins no fos precisament cavalcar en cotxe. Com si una de les més greus mancances del poble no fos precisament la falta d'aparcaments. No cal dir que les autoritats, amb el sentit comú que les caracteritza, tancaran les orelles a tan desmesurada pretensió.

EN COS DE CAMISA

Hi ha regidors que presumeixen d'una suposada política de portes obertes per part de l'Ajuntament, a compte de la comissió festiva. Divina ingenuïtat ! Per què no fan públiques les comissions de govern ? Per què no donen veu i vot als assistents als plenis ? Per què no fan una comissió per redactar i aprovar les normes subsidiàries ? Per què no demanen la participació ciutadana a l'hora d'aprovar els impostos municipals ? Pa i circ és el que es dona als súbdits. Pa i circ.



SI ANAU DEL COS
PER QUÈ NO LLEGIU CAP VERMELL ?

El sistema dunar de Cala Mesquida

Cati Artigues (GOB)

De vegades, no som conscients de la riquesa ni de la importància que tenen els nostres espais "protegits", ni tan sols coneixem els valors naturals pels quals es protegeixen. Però, en realitat, nosaltres no en tenim la culpa. El fet que ara ens interessen més per la natura és una cosa nova, del nostre temps, i no del temps dels nostres pares i padrins que prou tenien en procurar-se el dinar cada dia. Però del que si en tendrem la culpa és de no conservar aquests espais per a generacions futures, les quals sí que sabran apreciar els valors dels pocs espais que restin.

Precisament, un dels molts ecosistemes amenaçats de desaparició a la Mediterrània, a causa de la pressió urbanística del litoral, són els fràgils sistemes dunars. Però, sabem què és un sistema dunar? I una duna? Per què són tan fràgils aquestes estructures? Quins animals i plantes hi viuen? Si ens mostrem interessats a conèixer les respostes segurament haurem obert les portes cap a la conservació. Saber ens ajudarà a entendre millor com funciona el nostre entorn i així sí que podrem ajudar realment, i molt més efectivament, a la protecció del territori.

Tots hem sentit parlar d'es Trenc, sa Canova d'Artà, son Real, que tal vegada són els únics grans sistemes dunars mínimament ben conservats que queden a Mallorca. Després tenim una sèrie de platges amb sistemes dunars més petits, per bé que no menys importants, entre els quals destaquen les nostres dunes de Cala Mesquida. A

Capdepera ja hem vist desaparèixer una vegetació dunar de platges com son Moll i Canyamel, a causa del ciment i d'una manca de previsió a l'hora de controlar altres factors, no urbanístics, que també han contribuït a degradar fins l'extinció la vegetació del litoral. Cala Agulla es troba dins una etapa de màxim estrès, de la qual li serà difícil sortir si no es prenen mesures dràstiques de conservació, i Cala Mesquida mantén encara les traces d'un sistema dunar que sobreviu sota mínims.

Però, què és un sistema dunar? Al litoral es dona una forta conjunció d'influències erosives i sedimentàries per part dels diferents agents geomorfològics. Tant els corrents marins com els cursos de les aigües continentals intervenen conjuntament a l'hora d'establir la fisonomia i evolució d'un paisatge litoral. Els sediments que la mar va depositant allà on els corrents marins perden força formen unes acumulacions d'arena en funció de la seva energia d'arrossegament. L'arena, necessàriament solta i sense cimentar, forma un sistema mòbil al qual hi ha un aport continu de materials. Això és el que anomenem **sistema dunar**.

Després de la sedimentació, el material arenós, els insistents vents i embats eixuguen les arenes, formant-se les **dunes embrionàries**. Per a la fixació d'aquestes dunes és imprescindible

que el poderós sistema radicular de la vegetació actuï subjectant els grans d'arena a través d'uns processos de cimentació provocats per les mateixes arrels.

També l'existència de dunes fòssils (compactades) permet que l'arena quedi atrapada. Les fulles de *Posidònia* o "alga" a les platges són a la vegada una trampa per a retenir l'arena. Abans aquesta fanerògama se retirava manualment pel propis pagesos per fer-la servir com adob, i part de l'arena retinguda per les fulles quedava a la platja. Ara, per extreure *posidònia*, poc atractiva als ulls dels banyistes, es fa servir maquinària pesant duent-se també l'arena, impedit així l'aport i l'assentament del material arenós i el creixement de la franja arenosa, la qual s'ha de regenerar artificialment, a costa de posar en perill els ecosistemes submarins.

Ala gènesi d'un ecosistema dunar tenen una intervenció important els vegetals capaços de colonitzar l'arena nua, que constitueix un medi inestable i un substrat que mostra poca capacitat per a la retenció tant d'aigua com de nutrients. La instal·lació de la vegetació és imprescindible per mantenir fixa una duna, però les plantes troben totes les dificultats possibles per fer-ho.

Hem de pensar que el substrat és



mou constantment, perquè encara no és fixe. La permeabilitat del substrat és elevadíssima i les disponibilitats d'aigua superficials són baixes, ja que l'aigua de pluja s'infiltra ràpidament; la salinitat constitueix un obstacle per a la vida quan es presenta en altes concentracions, com aquí; els vents acceleren els processos de transpiració folial al mateix temps que fan una força constant sobre les formes vegetals; els embats carregats de cristallets de sal o d'arena impacten sobre les fulles, provocant rotures als teixits; la llum solar, energia bàsica per a la fotosíntesi és, a les nostres latituds, un factor limitant per la seva intensitat, ja que tant l'excés de radiacions com les altes temperatures són perjudicials.

Les comunitats vegetals que integren els sistemes dunars litorals desenvolupen tota una sèrie d'estratègies per superar totes aquestes adversitats. Com caldria esperar, el nombre d'espècies augmenta a mesura que ens allunyem de la mar. Aquest fet ve donat, essencialment, per la suavització de les condicions adverses imposades pel biòtop (estabilització del sustrat, menor incidència del vent gràcies al relleu dunar, augment dels contiguts de nutrients, etc.)

Finalment, després de posar totes aquestes traves naturals, encara hauran de superar la prova definitiva que és la presència de l'ésser humà. Inconscients, un dia d'estiu col·locarem les nostres tovalloles entre les dunes espenyant tots aquests brots sorgits de l'adversitat; o ens passejarem a cavall per les dunes embrionàries, tallant el sistema radicular de les plantes que fixen les dunes; o bé, alguns, es dedicaran a provar les prestacions del seu nou tot terreny 4x4; o passaran el diumenge fent motocros amb els amics per damunt les dunes, pensant erròniament que es tracta d'un desert sense vida, quan en realitat és l'escenari d'una continua lluita per sobreviure.

Cartes a Cap Vermell

FESTES

Una vegada finalitzades les festes de Sant Roc i Sant Bartomeu, voldria fer públic l'agraïment a tot el poble per la resposta massiva a la convocatòria de tots els actes.

Però, sobre tot, vull deixar constància de la magnífica duta a terme per la comissió de festes, vertadera responsable, catalitzadora i dinamitzadora de cada un dels actes. Sols la seva altruista implicació, dedicació, esforç, entusiasme i ganes han fet possible aquests excel·lents resultats.

És d'esperar que *la cosa vagi a més*, que l'any que ve hi hagi més gent dins la comissió de festes, que tohom que vulgui segueixi aportant idees, il·lusió i ganes de fer poble.

Estam d'enhorabona, em sent orgullós de pertànyer a un poble capaç d'organitzar-se i gaudir de les festes com ho ha fet Capdepera.

2 de setembre de 1996

Josep Gallego,
regidor de cultura i festes



D'en temps primer ...

una ullada cap enrere, per recordar la nostra gent



A l'expedició militar, aprofitant les vacances de Nadal, l'organitzà el vicari de la parròquia, don Andreu "Mirabaires", en consonància amb el lema que pocs anys després popularitzaria el ministre de *Información y Turismo*, "25 años de Paz". L'excursió tingué com a primera parada

l'aeroport, per veure els avions de guerra, i seguí fins al port de Ciutat, per visitar el Méndez Núñez, vaixell de l'armada espanyola. Pel que ens han dit s'ho passaren d'allò millor i, aquell dia, qui no fou almirall de la "Invencible" va ser perquè s'estimà més ser pilot d'un caça-bombarder..

Els al·lotets que gaudiren d'un dia de marxa són, començant pels de darrere: el primer, que ja no és entre nosaltres, puix tingué la desgràcia de morir d'una intoxicació, era en Pedro Mas; segueix en Joan Riutord, mecànic; el qui riu és n'Estrany, fill de guàrdia civil; i el que també sembla estar content és en Joan Serrano.

A la segona filera hi trobam: en Lluís de na Velleja, picapedrer; en Pep de na Maïans, historiador local; en Joan del Recreo; en Pedro Miquelet, banquer; en Tomeu "Pedaç", carter; en Joan Pascual, batle perpetu; en Jaume Crespo, cambrer; en Rafel Vives de son Cullera; en

Pedro de son Jaumell; en Joan "Preba", hotelier; i en Pedro de ca's Saig, al cel cia.

Acotats, els més petits: en Rafel Vives, pastisser; en Lluçia Serra, en Miquel "Calobra", fuster; en Guillem Danús, entrenador de l'Escolar; en Mateu Morey, carter; en Campillo, fill del sargent, i en Jaume Estrany.

